

Naša beseda ob našem prazniku

Letos je ravno 50 let odkar so socialistične stranke 1. 1890 prvič organizirale svoje delo po vsem svetu. Vsi delavci, ki so se združili, zahtevajo z nami vred, da bi se iz te težke preizkušnje rodil trajen mir, osnovan na mednarodnem sodelovanju

in demokratičnem sporazumu narodov, da bi bili na ta način ustvarjeni pogoji za uresničenje socializma, ki edini bo prinesel blagostanje in svobodo vsemu svetu.

Izvršni odbor Socialistične delavske internacionale.

Nemčija očita Angliji, da je hotela zasesti Norveško

Nemški zunanji minister Ribbentrop pravi, da so Nemci samo prehiteli zaveznike.

Nemški zunanji minister Ribbentrop je te dni povabil tuje diplomate in častnike nevtralnih držav in jim razložil, da so 3. septembra minulega leta vlastodržci Anglije in Francije napovedali Nemčiji vojno, za kar ni bilo nobenega pametnega razloga. Vodja nemškega naroda že od leta 1933 stalno povdarja svojo voljo, da želi Nemčija v miru živeti z Anglijo in Francijo. Anglija in

Francija pa sta pogladi Poljsko v borbo proti Nemčiji itd. Razširitev vojne je postala osnovna smernica političnega in vojaškega vodstva zahodnih evropskih sil. Na podlagi zaplenjenih angleških in francoskih dokumentov je Nemčija dognala, da je Anglija hotela zasesti Norveško, Nemčija pa jo je prehitela. Ti dokumenti bodo objavljeni v novi beli knjigi, ki jo bo izdala nemška vlada.

Angleži navajajo

Reuter poroča iz Londona pod gornjim naslovom: Angleški listi odgovarjajo na trditve nemškega zunanjega ministra Ribbentropa in naglašajo, da pomenito zavijanje resnice. Razlog za vojno je bil nemški napad na Poljsko, kateri sta Anglija in Francija prišli na pomoč. Tudi je neresnična trditev, da hočejo zavezniki uničiti nemški narod, kar je predsednik vlade Chamberlain že večkrat označil kot zlohotno podtikanje.

Kar se tiče zasedbe Norveške, pa ugotavlja uradno poročilo, da sta angleška in francoska vlada odkrito izjavili, da bosta preprečili nemško izkoriščanje norveške nevtralnostne morske obale. Zaraditega sta tamkaj položili mine. Ko sta Norveška in Švedska odbili zavezniško prošnjo, da bi skozi njeno ozemlje mogli poslati pomoč Finski, zavezniki svojega načrta niso več nadaljevali. — Norveška vlada ni želela vojne in je celo prepovedala zaveznikom prevoz čet po njenem ozemlju. Če je res kar pravi Ribbentrop, da so bile angleške čete pripravljene za izkrcanje na Norveškem, potem bi ne bilo treba čakati, da so zavezniki priskočili na pomoč Norveški. Ker pa je pomoč zakasnila, je to znamenje, da je bilo potrebno nekaj časa, predno se je pomoč zbrala in odpravila. Tudi ni res, da bi bilo polaganje min samo priprava za izkrcanje čet, ker bi zavezniki tega v tem slučaju sploh ne bili objavili. Nemške radijske postaje so priznale, da se je nemški vdor na Norveško pričel že več dni poprej, predno so zavezniki pričeli polagati mine. Jasno je, da je bilo izkrcanje Nem-

cev mogoče samo zaradi pripravljalnega dela nemških tajnih agentov, zato je trditev, da je Anglija pripravljala zasedbo Norveške, nesramna. Tudi je neresnična trditev, da zavezniki želijo, da bi se vojna razširila. Angleška vlada želi le, da bi nevtralne države storile vse potrebne ukrepe, da se zavarujejo proti Nemčiji. Zanimivo je tudi, da v Ribbentropovem govoru ni nobenega opravičila za nemško zasedbo Danske.

»Angleški letalski minister Samuel Hoare je pa po radiu dejal, da je Ribbentrop nevaren človek, ki je igral svojevrstno vlogo v javnem življenju. Noben pošten človek mu ne more verjeti. Dejajle: »Nič drugega ne morem reči, kakor to, da je trditev, da smo mi pripravljali napad na nevtralno državo, nesramna laž, tembolj črna, ker prihaja od človeka, ki je uničil Českoslovaško in Poljsko. Pustimo tega moža pri miru pri njegovih neresnicah in govorimo rajše o zločinu, ki se dogaja nad Norveško. Prisilili so nas, da to vojno izvojujemo še na novi fronti in so v ta namen izbrali Norveško. Poziv smo sprejeli in bomo z vsemi sredstvi in z vso močjo ta boj izpeljali do konca. Nasprotnik bo vodil vojno brez usmiljenja in ne bo prizanašal nedolžnemu norveškemu narodu. Nemškemu načinu bojevanja ne bomo sledili. Ne bomo potapljali nedolžnih mornarjev, ne bomo bombardirali odprtih mest, ne bomo poskušali premagati Nemčijo s strahovanjem nemških žena in otrok, toda v odločnosti do zmage ne bomo zaostajali za njimi.

Med delavstvo s prosvetnim delom

Beseda v času obonovitvenega dela socialističnega političnega gibanja.

V zadnjem času smo zopet čuli nekaj več o delavskih izobraževalnih tečajih. Prirejajo tečaje razne organizacije in ustanove. Predavanja in poučne tečaje so v prejšnjih letih prirejale socialistično usmerjene politične in strokovne organizacije. Stotine in stotine predavanj in prireditev je socialistično gibanje absorbiralo v decenijah ter vzgojilo generacijo zavednega delavstva. Ponosni smo na to delo in le žal, da so današnje razmere tako neugodne za kulturna predavanja in prireditev.

Največ tega dela vrši danes uprava »Delavske Politike« s svojimi poštovno-valnimi sodelavci. Predavanje za predavanjem prireja zlasti o socialni zakonodaji in delavski zaščiti. Delavstvo ta predavanja rado posluša, ker so potrebna in stvarna.

Ta predavanja pa niso urejena sistematično. To niso tečaji, niso predavanja, ki bi obsegala tudi teoretične nauke o socializmu v splošnem, nazorsko in praktično stran iz praktičnega življenja, ker je delokrog teh predavanj z ozirom na potrebo časa preozek.

Ustanavljamo politično socialistično stranko, imamo svobodne strokovne organizacije in kulturno organizacijo. Ko-

liko zdravih žilavih sil je v celotnem gibanju, ki se razvija in napreduje. Sodrugi in sodružice po organizacijah naj prično bolj misliti na to stvarno delo, ki je danes tako potrebno, kakor morda še nikdar ne v delavskem gibanju.

Zelo zmotno je mnenje, da se z zatiranjem svobode ustvarja red in konsolidira družabne ali celo državne razmere, ker se mora vse javno življenje po naravnem zakonu svobodno razvijati po potrebah časa. Stvarnost v nazorih, praktičnost za pozitivno delo se more vzgajati le v svobodni diskusiji, iz katere črpa zdravi element človeštva spoznanje in zavest, kaj je dobro in kaj ni, kaj je prav in kaj ni.

V tem je velika prednost. Svoboda diskusije, svoboda besede, svobodno pretehtavanje raznih teorij in vprašanj edino more izluščati pravo resnico, ki je danes potrebna, da bo človeštvo zopet krenilo na pot realnosti.

To je važen in tehten razlog, ki bi naj ga vpoštevali odgovorni faktorji. Socialistično delavstvo tudi prav iz tega razloga zahteva svobodo delovanja, svobodno besedo v gibanju.

Iz Češke

Dijaka J. Smudka še niso našli. (Čsl. tiskovni urad Paris). Ves češki in nemški protektoratni tisk in nekateri rajhovski časopisi so prinesli ponovno proglas vlade o tiralcu za 23 letnim češkim dijakom Janom Smudkom, katerega iščejo oblasti, ker je 20. marca usmrtil dva agenta Gestapa, ko sta ga prišla aretirati. Na njegovo glavo so razpisali 120 tisoč kron nagrade za onega, ki bi pomagal izslediti oblastem Jana Smudka. Časopisi so tud prinesli njegovo sliko.

Smudka, ki še vedno niso našli. Ponoči odstranjen spomenik. DNB poroča iz Prage, da sta oba primatorja glavnega mesta Prage nedavno sklenila odstraniti spomenik francoskega pisatelja Denisa iz Malostranskega trga pod Hradčani. V noči od nedelje na ponedeljek je bil spomenik odnesen in so ga nato v tovarni raztopili. Na tem mestu je bil poprej spomenik generala Radeckega, katerega pa so ob prevratu po svetovni vojni Čehi podrli in odstranili in na njegovo mesto postavili spomenik Arnoštu Denisu, pisatelju knjige »Čehi po Beli Gori«.

Nov naziv češkoslovaške cerkve. Minister šolstva in prosvete je vzel na znanje spremembo naziva češkoslovaške cerkve v »Češko-Moravsko cerkev«. Edino ta naziv je dopusten nadalje v uradnem in zasebnem stiku za označevanje navedene cerkve.

Nove učne knjige. Vlada je svoječasno odredila, da se začasno ne bodo uvedle nove učne knjige na ljudskih in meščanskih šolah namesto onih, ki so bile v zadnjih 2 letih izločene kot časovno neprimerne. Ker pa je bilo teh knjig mnogo in vsled tega ni bilo več možno redno poučevati, je vlada sedaj dovolila, da se uvedejo mesto izločenih učnih knjig nove, ki pa morajo biti poprej odobrene.

Smrtina kazen pred nemškim sodiščem v Brnu. (ČTK in DNB). Pred nemškim deželnim sodiščem v Brnu so bili sojeni 36 letni kroja-

ski pomočnik Jožef Svoboda, 40 letni delavec Karel Čihal in 40 letni kovinar Alojz Oček, radi zločina tatvine v zvezi s § naredbe proti škodljivcem naroda in 47 letni potnik Jaromir Perko, vsi češke narodnosti, radi navajanja k temu zločinu in radi zločina proti naredbi o nošenju orožja v Protektoratu. Obtoženi so ponoči dne 2. februarja, ko je bila odredjena zatamnitev, vlomili v brnsko tovarno »Edison« in tam odnesli za okrog 8000 kron znamk, kolekov in drugo, neugotovljeno množico broma in jeklene žice ter okrog 30.000 metrov molibdenove žice. Radi te žice tovarna ves teden ni mogla obratovati. Svoboda, Čihal in Perko so bili obsojeni kot udeleženci sabotažnega zločina na smrt, Oček pa na 6 let ječe.

Švicarska zveza železničarjev zboruje

Te dni se vrši v St. Gallenu večdnevno zborovanje Švicarske zveze železničarjev. Zveza železničarjev z nad 32.000 člani je ena izmed najmočnejših strokovnih organizacij Švicarske svobodne strokovne zveze. Švicarska zveza železničarjev je mednarodno včlanjena v Internacionali transportnih delavcev.

Kongres švicarskih »Priateljev prirode«

Te dni se je vršil v Curihu kongres švicarske deželne sekcije socialističnega turističnega društva »Priatelj prirode«. Društvo ima 75 planinskih koč ter počitniških domov ter šteje 11.808 članov. Društveno premoženje znaša 100 tisoč švicarskih frankov. Na kongresu je bil navzoč tudi predsednik »Internacionale Priateljev prirode«, s. Ernst Moser. — Sedež Internacionale je v Curihu.

Zane Grev:

100

Mož iz gozda

»Las Vegas, morda si opazil kje apaha?«, je zamisljeno vprašal Roy.

Cowboy ni odgovoril, ampak je odšel z verande naravnost proti mustangu. Bo je močno nategnila vajeti in konj je zadržal svoj dir, a ukrotiti ga ni mogla. Ko se je približala hiši, se je lahko videlo, kako ga je z vso močjo krotila in natezala vajeti, vendar ni imela dovolj moči, da bi žival ustavila. Carmichael je lovil povodce, jih ujel in prisilil mustanga, da je obstal.

Ko je Helen videla svojo sestro od blizu, je prestrašena vzkliknila. Bo je bila blede ko zid, njen sombrero je izginil in lase je imela razpuščene; na obrazu se ji je lepila kri in blato, jahalno obleko je imela raztrgano in blatno. Očividno je padla s konja. Roy je strmel vanjo z občudujočim presenečenjem, a Carmichael ji ni privoščil niti enega pogleda. Navidezno je preiskoval konja. »Well, pomagajte mi doli, — nekdo od vas tu«, je zaklicala Bo zapovedujoče. Njen glas je bil slaboten, ne pa njena volja.

Roy je priskočil, da ji pomore in ko je bila na tleh, se je izkazalo, da šepa.

»O Bo, — mar si padla?«, je vzkliknila prestrašena in je pritekla, da Royu pomore jo podpreti. Peljala sta jo na verando in tam k vratom, ki so vodila v notranjost hiše. Tam se je Helen okrenila, da bi pogledala za Carmichaelom, ki je še vedno preiskoval upehanega mustanga.

»Recite mu, naj pride notri«, je šepnila.

»Halo, Las Vegas!«, zakliče Roy. »Pridi sem, hitro, hej!«

Ko so privedli Bo v dnevno sobo in ko so jo udobno zmetili v naslanjač, je vstopil Carmichael. Njegov obraz je bil čudno izpremenjen, ko se je počasi približal Bo.

»Gospodična, pa — vendar niste ranjeni?«, je vprašal s hripavim glasom.

»Ni vaša krivda, če nisem čisto pohabljen — ali mrtva — ali pa še kaj hujšega... Rekli ste mi, da je južna stran edino varno poročje za moje jahalne izprehode. In ravno tam — tam — se mi je pripetilo.«

Težko je sople in njene prsi so se burno dvigale. Eno rokavico je izgubila in njena gola roka, polna prask in krvavih madežev, se je močno tresla, ko jo je iztegnila.

»Dragica, povej, — si se hudo pobila?«, je vprašala Helen z rahlo nestrpnostjo.

»Ne prehudo, padla sem iz sedla. Ali, — oh — kar besna sem, — v meni kar kipim!«

Bilo je videti, da nalašč omalovažuje svojo nezgodo, a svoje duševno razpoloženje je dobro označila. Helen je že večkrat opazila v njenih očeh plamenec srd, a vse tisto ni bilo nič, v primeri s tem ognjem. Kar naravnost videlo se je, kako so se v njenih očeh iskre kresale. Bo je bila v tem trenutku nenavadno lepa. Roy jo je odkrito občudoval, a Carmichael je videl več kakor le njeno lepoto. Počasi se je rdečica njegovih lic umikala nenavadni bledoti.

»Jezdila sem proti južnim pobočjem, — kakor mi je bilo rečeno«, je začela Bo težko sopeč in s prizadevanjem, da bi svoja čustva obvladala. »To je ta ježna pot, ki si jo navadno ti največkrat izbereš, Nell, lahko pa staviš, — če bi bila danes po tej poti

jezdila, — bi ne bila več tukaj... Ko sem bila kake tri milje daleč, sem zapustila trato in plezala po pobočju obraslem s cedrami. Vedno se rada držim višje ležečih mest. Ko sem prispela na planoto, sem na vzhodni strani opazila dva jezdeca, ki sta se pojavila izmed razklanih skal. Jahala sta v taki smeri, kakor da se hočeta vrniti med mene in naš dom. To mi ni bilo všeč. Usmerila sem svoj pravec v loku proti jugu. Kako miljo daleč proč sem zagledala tretjega jezdeca, ki se je pojavil čisto blizu pred menoj in se mi je počasi bližal. To mi je še manj ugajalo. Navidezno se je zdelo to čisto slučajno, a v meni se je zbudila slutnja, da ti jezdec nekaj nedoločnega namerava. Ni mi preostalo drugega, kakor da sem zavila proti jugovzhodu in sem začela poditi konja. Lahko mi mirne vesti verjamete, da sem dirjala. Na nesrečo sem pa zašla na neravna, grbovita tla, kjer še poprej nikoli nisem bila. Le počasi sem mogla naprej. Končno sem zagledala cedre in tam sem brzdala konja, ker sem menila, da se bom tem tujim jezdecem mogla izogniti in v velikem loku doseči Pine, odkoder bi se lahko vrnila domov. Pa sem se zmotila.«

Pri teh besedah se je prekinila, morda zato, da bi zajela sape, ker je zelo hitro govorila, morda pa tudi, da bi si svoje pripovedovanje bolje uskladila. Vpliv njenih besed na njene poslušalce se je začel očitno kazati. Roy je sedel globoko zamišljen, popolnoma negibno, v očeh jekleno odločnost, z odprtimi usti. Carmichael je strmel skozi okno preko glave Bo in se je zdelo kakor da že pozna nadaljnji potek njene povesti. Helen je bila prepričana, da predstavlja za Bo Raynerjevo že s svojo srepogledo pozornostjo vir neodoljive inspiracije.

(Dalje prihajajo.)

Doma in po svetu

Radi Delavskega praznika Prvega maja izide prihodnja številka našega lista v soboto, dne 4. maja, kar naj cenjeni naročniki upoštevajo, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je v nedeljo, dne 28. t. m. praznoval 47-letnico rojstva. — Po smrti kralja Aleksandra je postal kraljevi namestnik, v armadi pa ima čin armijskega generala.

Ali je internacija ustavna ali ni ustavna? V zvezi z internacijo dr. Stojadinovića in bivšega policijskega ministra Milana Acimovića, se je v javnosti ponovno pričelo razpravljati o tem, ali je interniranje oseb v naši državi ustavno ali protiustavno? »Hrvatski dnevnik« piše o tem vprašanju: »Uredba ministrskega sveta z dne 15. decembra 1939 o izmeni in dopolnitvi zakona o zaščiti države je izdana na podlagi pooblastila iz čl. 1 uredbe o izmeni obstoječih predpisov in izdajanju novih z dne 16. septembra 1939, a ta uredba je zopet izdana na podlagi čl. 116 ustave. O interniranju je v čl. 12 ustave ta-le določba: »Nihče ne more biti v nobenem slučaju izgnan iz kraja kamor je pristojen, brez sodbe sodišča«, in § 57 kazenskega zakona pravi: »Nihče ne more biti preigan iz svoje domovne občine.« Ti predpisi so na temelju čl. 116 ustave z uredbo z dne 15. decembra 1939 (ki je bila posebej razširjena tudi na banovino Hrvatsko) razveljavljeni. Nekateri pravniki so mnenja, da bi morala o intervenciji vendarle odločevati sodišča, četudi po skrajšanem postopku, ako se noče kršiti ustave. K temu dodaja »Hrvatski dnevnik«: »Tudi ako se vzame, da uredba od 15. decembra 1939 ni v skladu z ustavo, kar velja za cel niz predpisov, ki so bili izdani pod prejšnjimi režimi, pa je vendar izven dvoma, da jo tolerira sama ustava. Čim je namreč v ustavi določba, da sodišča ne morejo preskušati ustavnost zakonov, je s tem ustava sama omogočila, da postane mrtva črka na papirju. Vsi ti zakoni in vse te uredbe, ki kakor se pravi, niso v skladu z ustavo, morejo biti z njo samo v formalnem protislovju, ker se ustava ni pobrigala za zaščito načel, ki so v njej iznesena. Vse državljanske svoboščine, zajamčene z ustavo, so samo v okras. Radi tega se nam zdi odveč, ako se kdo poziva na neko ustavo, ki nima v sebi dovolj moralne, niti pravne trdnosti.« — Vprašanje je, v koliko bi se moglo to stanje spremeniti — zaenkrat vsaj za Hrvatsko — z ustanovitvijo ustavnega sodišča, ki je predvideno v uredbi o ustanovitvi banovine Hrvatske in čigar naloga bi bila, da sodi o ustavnosti ali neustavnosti izdanih zakonov in uredb. Pri tem pa je zopet nejasno, ali bi tako sodišče imelo pravico soditi samo o tem, v koliko je kak zakon ali uredba v skladu z uredbo o banovini Hrvatski ali tudi z ostalimi določbami ustave.

O občinskih volitvah v banovini Hrvatski, pri katerih bo, kakor smo poročali javno glasovanje, pišejo »Novosti«, da je še pred kratkim beograjski tisk vedel povedati, da občinskih volitev ne bo samo v enem delu države in da sploh niso nujno potrebne. Ban dr. Šubić pa ni več odvisen od prilik v ostalih delih države, zaradi tega je razpisal občinske volitve v banovini Hrvatski, ker posluša in ustreza brez bojazni glasu hrvatskega naroda. Razpisal je volitve po zakonu, ki je tako »svobodoljuben«, da nudi vsakomur priliko priti do besede. Najpoprej bodo v banovini hrvatski volili kmetje, za njimi pridejo še meščani. — **Volitve 15. 5.**

V novem mestnem svetu v Mostarju, ki je bil te dni imenovan, niso zastopani pristaši podpredsednika JRZ dr. Kulenovića, ki so prvotno zahtevali, da mora biti iz njihovih vrst imenovan 9 mestnih svetnikov. — **Volitve 15. 5.**

Politično življenje je te dni zastalo. V Beogradu praznujejo pravoslavno Veliko noč in tako člani vlade, kot tudi predstavniki opozicije so na oddihu.

Železnice in premog ob dobri konjunkturi. Izšla je naredba, po kateri sme železnica premog, ki se dobavlja drugim strankam namesto v smislu dobavnih pogodb železnici, zapleniti. To naredbo pojasnjujejo s tem, da so rudniški dobavitelji premoega premog dobavljali drugim naročnikom, ne pa železnici. Poviševali so cene premoega in zanemarljivo dobave za železnice, ker niso hotele plačevati premog po višjih cenah, kakor je bilo pogojeno. Železnica je morala nujno naročiti premog v inozemstvu. Zaloge premoega pa morajo biti zadostne v sedanjem času in promet po železnicah mora biti v redu in ekspektiven. Iz tega bi se dalo sklepati, da so premogovniki iz dobičkaželjnosti uganjali vrsto umetne sabotaže, ki jo pa v kapitalističnem gospodarstvu ne smemo tako imenovati. Premogovniki so rajši plačevali konvencionalno globo, ki jo določajo pogodbe, kakor da bi bile redno dobavljale premog.

Cement in drva bodo po sklepu deviznega odbora, pri Narodni banki vnešena v seznam blaga, ki spada pod kontrolo izvoza.

Nadzorstvo plovbe na Donavi. Madžarska vlada je izdelala in predložila v poštev prihajajočim državam predloge, da naj se na sektorju od Moldave do Turn Severina na Donavi uredi nadzorstvo plovbe za vso vojno dobo, ki jo naj skupno izvajajo vse ob Donavi ležeče države. Po mnenju madžarske vlade bi bilo v sedanjem času to potrebno, ker ne bi hotela nobena izmed prizadetih držav nositi vse odgovornosti za vzdrževanje reda v plovbi na Donavi.

Romunska vlada je izdala stroge ukrepe glede zborovanj, manifestacij in javnega življenja, kjer bi lahko prišla ljudska volja spontano do izraza. Ti strogi ukrepi so bili izdani v svrhu zavarovanja nevtralnosti.

Göring v Bukarešto. Maršal Göring bo po poročilu Havasa v kratkem obiskal Bukarešto, kjer bo skušal pridobiti Romunijo za nemške načrte. Nemčija pa bi bila pripravljena intervenirati v Sovjetski Rusiji v prilog Romuniji.

Slovaška je tesno povezana z Nemčijo, tako je izjavil predsednik dr. Tiso, ko je te dni govoril o političnem položaju. Slovaški narod bo ostal zvest Nemčiji in nič ga ne more odvesti v drugo smer.

Belgijska vlada je te dni odstopila, pa kralj demisije ni sprejel, z izjavo, da je baš sedaj potrebna na znotraj in zunaj popolna enotnost Belgijcev. Pierlotova vlada, v kateri so zastopani tudi socialisti, je umaknila demisijo in bo vodila posle dalje.

Državni kongres Združenja rezervnih oficirjev, ki je bil sklican za 12. maja v Ljubljani, je odgojen na 19. maja in se ne bo vršil v Ljubljani, temveč v Beogradu.

Bivanje inozemcev. Po uredbi ministrskega sveta o bivanju in krtaanju inozemcev z dne 17. aprila 1940 sme tuj državljan stanovati samo v kraju, ki je označen v dovoljenju za bivanje. Vsi oni inozemci, ki imajo veljavna dovoljenja za bivanje, morajo stanovati samo v kraju, kjer so stanovali takrat, ko so vložili prošnjo in ki je označen v njihovem naslovu v dovoljenju za bivanje. Če hoče inozemec spremeniti svoje bivališče, mora po predpisani poti vložiti novo prošnjo na bansko upravo. Inozemec, ki bi brez dovoljenja banske uprave spremenil mesto bivanja, bo kaznovan po čl. 3 navedene uredbe z zaporom do 30 dni ali z denarno kaznijo do 1500 din. Poleg tega bo po izvršeni kazni izgnan iz kraljevine Jugoslavije. — **Kraljevska banska uprava dravske banovine.**

Češkoslovaške v Parizu. Švicarska »Volksstimme« poroča: »Te dni so igrali v pariškem gledališču »Théâtre des Arts« v češkem jeziku komad »Kamela skozi uho šivane«. Navzoč je bil pri predstavi tudi avtor František Langer, bivši češki legionar in sedanjí major češke armade v Franciji. Pri igri je aktivno sodeloval tudi bivši odlični igralec praškega Narodnega gledališča, Hugo Haas. Predstava je bila zelo dobro obiskana.

Smrtno kazen za vohune je zopet uvedla holandska vlada, ker pravi, da je dosedanja najvišja kazen 15 let ječe premajhna.

»Arbeiderbladet« ne izhaja več. Poročajo, da je v Oslu prenehalo izhajati glavno glasilo norveške socialistične stranke »Arbeiderbladet«.

Proglas norveške pisateljice Sigrid Undset. Največja norveška pisateljica in svetovno znana imejateljica Noblove nagrade za literaturo, Sigrid Undset, je izdala na svoj narod proglas.

Knut Hamsun. Znani norveški pisatelj Knut Hamsun je izdal neko brošuro, v kateri pravi, da se norveški itak ne more lotiti, ker nima orožja.

Koliko so tuje države pomagale Finski? Sovjetski komisar za zunanje zadeve, Molotov, je imel pred sovjetskimi parlamentom zunanje-politični govor, v katerem se je zlasti bavil z vprašanjem Finske. Dejal je, da se Sovjeti niso borili le s Finsko, marveč z vsemi zapadno-evropskimi državami. Mannerheimova črta je bila zgrajena z dejansko podporo kapitalističnih držav.

Pri pogajanjih s Finsko v mesecu novembru so bile sovjetske zahteve veliko bolj zmerne. Finska se je zanašala na pomoč, ki je res izdatno prihajala v materialu, a pomoč v četah je izostala. — Sedaj pa, ko so sovjeti dosegli, kar so hoteli, jih baje evropska vojna nič več ne briga in želijo znajprej v sedanjem evropskem konfliktu ostati nevtralni. Pač pa je Molotov dal razumeti, da račun z Romunijo glede Besarabije še niso poravnani. Glede pomoči, ki jo je bila deležna Finska od Švedske, Anglije, Francije, Italije in USA, je rekel, da je prejela skupno 350 letal, 1500 topov, 6000 strojin, 100.000 pušk, 650.000 ročnih granat, dva in pol milijona granat za topove in 160 milijonov nabojev za puške. Izgube na človeškem materialu znašajo pri Rusih 48.745 mrtvih in 158.853 ranjenih. Glede finskih izgub je rekel, da jih Finci namenoma zmanjšujejo, da pa je po sovjetskih cenitvah, nizko vzeto, moralo biti najmanj 60.000 ubitih in 250.000 ranjenih, kar bi pomenilo, da je bilo iz finske armade, ki je štela največ 600.000 mož, več ko polovica izločenih iz bojnih vrst. Tako je povedal Molotov zadnje dni marca leta 1940.

Stavka taksijev v New Yorku. V New Yorku stavka 6 tisoč taksijev, ker jim delodajalci nočejo povišati plač.

Wellsova deklaracija o človeških pravicah

Meseca oktobra l. l. je slavni angleški književnik H. G. Wells v londonskem listu »Times« objavil svojo »Deklaracijo o človeških pravicah«, kakor si jo on zamišljal in kakršno naj bi demokratske države imele pred očmi kot cilj pri urejevanju bodočih družabnih razmer po končani vojni. Deklaracija je po vsem svetu vzbudila veliko pozornost, zato seznanjamo z njo tudi naše čitatelje. — Razdeljena je na 10 točk in se glasi:

1. Vsak človek, ne glede na raso in barvo, ima pravico do hrane, do strehe, do obleke, do zdravniške pomoči in do vsega, kar je potrebno za uveljavljanje njegovih telesnih in duševnih sposobnosti in za ohranitev zdravja od rojstva do smrti.

2. Človek ima pravico do vzgoje, ki ga bo vzgojila v vrednega državljana in ki mu bo odprla pot do vseh kulturnih dobrin. Imeti mora tudi vse življenje kar največjo svobodo mišljenja in besede.

3. Človek in njegovo imetje, ki je zakonito pridobljeno, imata pravico, da sta zakonito zaščitena proti zasebnemu nasilju, razlastitvi in ustrahovanju.

4. Čeprav je podvržen svobodni kritiki, mora biti človek zaščiten proti lažem, ki bi mu moglo škodovati. O vseh odnosih med seboj se morajo državljani sami sporazumeti. V državni

upravi ne sme biti tajnih aktov. Vsi akti morajo biti javni in na razpolago javni odobritvi ali popravki.

5. Sleherni človek naj bi imel pravico opravljati katerokoli službo, če se izkaže, da v njej lahko služi splošni blaginji.

6. Človek ima pravico, da se nastani kjerkoli na svetu, po svobodni odločitvi in na svoje stroške. V njegovo hišo z vrtem ne sme vstopiti nihče brez njegovega dovoljenja. Kretati se sme kjerkoli, kjer ne naredi škode ali kjer njegovo življenje ni v nevarnosti.

7. Človek naj ima pravico kupiti ali prodati karkoli je mogoče zakonito kupiti ali prodati in sicer v količini, ki je v skladu s splošno blaginjo.

8. Duševno zdrav človek ne sme biti dalje v preiskovalnem zaporu kot tri tedne in pred potekom treh mesecev mora biti obtožen po veljavnih zakonih. Če v tem roku ni bil obtožen in obsojen, se mora izpustiti na svobodo.

9. Noben človek ne sme biti steriliziran, ali kako drugače okrnjen brez svojega dovoljenja. Nihče ne sme biti trpinčen in tudi v zaporu mora živeti po človeško. Tudi ne sme biti obsojen na več kakor 15 let.

10. Klavzule in načela te deklaracije naj bi bile podrobno obdelane v posebnem zakoniku, ki bi ga moral vsakdo poznati. To naj bi bil temeljni zakonik za vseskupno človeštvo.

Stanje zlata v prvih sedmih mesecih vojne

Zlato se seli v Ameriko.

Stanje zlata ob koncu mesecev v milijonih dolarjev je znašalo v naslednjih deželah:

	avgust 1939	december 1939	marec 1940
Am. Zed. države	16.645	17.643	18.470
Belgija	771	716	750
Nizozemska	768	690	692
Švica	582	544	516
Švedija	355	308	218
Norveška	107	94	84
Danska	53	53	53

Razen Anglije so odpeljale v Ameriko

mного zlata še druge države. Zlasti velike izgube pri zalogi zlata beleži Švedija, katera se je znižala v zadnjih mesecih za 137 milijonov dolarjev. Danska izkazuje padec zlata, odkar je izbruhnila vojna v znesku 23 mil. dolarjev. Norveška pa tudi 23 mil. dolarjev. Holandija ima za 76 mil. dolarjev manj zlata, Švica pa 66 milijonov. Belgija je izgubila v tem času za 21 milijonov zlata. Amerika je v tej dobi povečala svoje zlate rezerve za 1.8 milijarde dolarjev.

Predavateljski večer v Studencih pri Mariboru

Državlanska vzgoja. — Draginja. — Upoštevanje delavstva.

Ze drugič v tej zimi smo priredili v delavskem predmestju Maribora, v Studencih predavanje o socialni zaščiti. Naši predavateljski večeri kažejo eden za drugim, da se začena delavstvo po dolgih letih prestanih diktatorskih režimov vendarle zopet zavedati svoje važnosti v državi in potrebe zbiranja sil v enotnem in močnem socialističnem taboru. Nizke mezde povsod na svetu slabo vplivajo na kulturni in socialni politični razvoj širokih ljudskih slojev in zato tudi v Studencih ne more biti drugače. Končno pa le prodre zopet samozaveš in volja do samostojnega uveljavljanja delavskih zahtev in pravic.

Enakopravnost ustvarja državljanski čut

Vse to je pokazal zopet tudi minuli sobotni predavateljski večer pri »Beli zastavi« v Studencih, ki ga je v polni dvorani otvoril S. Viktor Eržen. Navzoči so bili naši zvesti starini, veterani socialistične stranke v Studencih, odsluženi železničarji, ki imajo desetletja ostrili delavskih borb za seboj, pa aktivni železničarji, tekstilni delavci, mladina in skromni obrtniki, ki se dandanes vsled slabega zaslužka delavstva v Studencih ravno tako težko borijo za svoj obstanek. S. dr. Reisman se je dotaknil v svojem predavanju številnih perečih socialno zaščitnih vprašanj, ki dandanes tiščijo delovnega človeka in skušajo neki element ravno radi tega zavajati delavce celo preko meje z obljubami, da je tamkaj vse boljše. Dolgoletna enostranska strankarska gonja in pomanjkljiva državljanska vzgoja je kriva, da ustvarja ta podtalna tuja propaganda ob meji ravno v delavskih družinah še večje nepotrebne žrtve. Toda ravno delavce se zaveda, da je tudi v revščini doma resna ju-bezen do starišev in ravno tako do rodne grude in domovine, četudi je skromnejša, kot tu-jina. Zahteva pa delavce, ki vrši svojo dolžnost, dela in plačuje davke, da ima v tej svoji domovini popolno enakopravnost v vsem privatnem in javnem življenju, vso pravico sodelovanja v občini in državnih poslih, kakor zlasti v delavskih socialnih institucijah, ki jih je sam ustvaril, jih sam plačuje in so tudi samo njemu namenjene, kakor urad za zavarovanje delavcev in Delavska zbornica. Vsa svoboda

in demokracija je predpogoj zadovoljnega delavca in državljanske zavešti ob meji.

Žene v borbi. — Delavstvo proti draginji

Urednik S. V. Eržen je razložil odločilno vlogo žensk v borbi delavca za uveljavljanje socialnih pravic in dvig delavske izobrazbe. Naredba o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije lahko le tedaj izvrši svojo nalogo, če bo moglo delavstvo sodelovati pri izvrševanju teh zaščitnih predpisov. V protidraginjske odbore spadajo predvsem največji konsumenti, delavstvo.

Delavec naj bo ponosen na svoj poklic

Urednik S. Jelen je predložil potrebo razredne samozavešti delavce in delavca, ki je prav tako vreden in polnopraven član človeške družbe. Četudi dela samo v tovarni, pa magari najzadnja in najtežja dela, to delo je ravno tako potrebno in vsega spoštovanja vredno, toda le tedaj, če bo ta delavec sam ponosen na sebe in se zavedal, da je že po naravi obdarjen s toliko inteligenco, da lahko vsikdar soodloča o svoji usodi, če le hoče na če se pri tem sam vzgaja naprej. To pa je možno le v delavski organizaciji, v naših kulturnih društvih in z našim časopisom, ki ga delavstvo s tolikimi žrtvami vzdržuje, a mu vsi priznavajo, da je na višini. Prez naše »Delavske Politike« si boja za delavske pravice sploh več misliti ne moremo.

Polna dvorana poslušalcev je z vso pazljivostjo sledila govornikom, ki so odobravalni izvajanja. Bil je zopet lep večer, na katerem so se zbrali naši najboljši med zvestimi ter bomo zato s temi sestanki socialistov v Studencih še nadaljevali.

Pekarna Rakuša

Maribor, Koroška cesta št. 24

priporoča delavskim družinam:

Sladki kmetski kruh,
Rumeni kruh,
Mlečni kruh,
Domače kekse,
Robaus-Suhor,
Zdravilni prepečenec,
Dietični kruh,
Dr. Koflerjev kruh.

Vsi izdelki so izdelani najskrbneje ter nedosegljivi v kvaliteti. — Obiščite nas! — Ljubezniva postrežba

NSU
MOTORJI

IGN.VOK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

PUCH
MOTORJI - KOLESA

Iz naših krajev

HRASTNIK

Za povišanje mezd steklarskim delavcem. Steklarsko delavstvo je potom svoje organizacije predložilo vodstvu obrata svoje uprave zahteve za zvišanje mezd oziroma draginskih doklad, ker draginja še vedno narašča. Delavstvo zahteva 25 odst. povišanje najnižje mezd, srednje za 20 odst. in najvišje za 15 odst. Ker se delavstvo zaveda, da je uspeh odvisen le od močne strokovne organizacije, se je pričelo organizirati. Žeteli pa je, da delavci ne bodo organizirani samo na papirju, temveč, da bodo pokazali svojo zavednost tudi v tovarni.

Zunanji delavci steklarne se že dolgo vrsto let borijo za nujno potrebne dejne plače, s katerimi bi si v slabem vremenu čuvali svoje zdravje. Doslej je podjetje nabavilo samo par takih plaščev za odnašanje iz skladišča, pa tudi ne za vse. Plašče pa potrebujejo vsi zunanji delavci, zato apelirajo na vodstvo obrata, da te čimprej oskrbi.

ZAGORJE OB SAVI

Pomoč, ki ni pomoč. »Jutro« z dne 24. t. m. poroča o proračunski seji občine, ki se je vršila v soboto, dne 20. t. m. V svojem poročilu pravi, da ni prav, če je občina kupila en vagon pšenice od banovine po nižji ceni z nalogo, da jo da zmleti in potem proda med najrevnejše sloje, a jo je oddala v razprodajo raznim zadržanim proti takojšnjemu plačilu. Tako so prišli do cenejše moke tisti, ki so imeli denar, a revni upokojenci, ki šele po prvem dobe svojo bomo pokojnino, bodo morali plačati za moko visoko ceno.

SENOVO PRI RAJHENBURGU

Rudarji so polagali račune o svojem organizacijskem delu v preteklem letu. V nedeljo, dne 21. aprila t. l. se je pri nas vršil redni občinski zbor podružnice »Zveze rudarjev Jugoslavije«. Občinski zbor je bil kljub številni zaposlitvi delavstva še prav dobro obiskan. Vodil ga je s. A. Vučnik, poročal pa je s. J. Arh iz Zagorja. Izvoljeni so bili po večini člani starega odbora in nekaj novih. Ves potek občinskega zbora je pokazal, da čeprav počasi, pa vendarle vedno bolj prodira tudi med naše rudarje razredno-organizacijska miselnost. Kajti vsi naporji nasprotne organizacije, da bi zanesli razdor v naše vrste, niso uspeli. To je naše jamstvo za bodoči napredek!

SEVNICA OB SAVI

Podružnica SDSZJ priredi dne 2. maja t. l. s pričetkom ob 2. uri popoldne v dvorani Sokolskega doma predavanje o »Panevropi«. Predaval bo prof. I. Favay iz Ljubljane. — Po predavanju bodo sledile zanimive in poučne deklaracije in recitacije ter dve simbolični uprizorjeni kot igri. — Ker bo predavanje in v splošnem cel program nad vse zanimiv in poučen, priporočamo vsem Sevniciarjem kakor tudi vsem okoljskim bratškim društvom ter ostalemu občinstvu, da se te prireditve udeležijo.

MEŽICA

Beseda ob zaključku mezdnege boja naših rudarjev pri svinčenem rudniku. Mezdni boj naših rudarjev je bil dobojevan z uspehom, h kateremu je treba čestitati, da si ta uspeh ni za vse enako zadovoljiv. Predvsem ni zadovoljiv naših delavk, ki so, kar se tiče draginskih doklad, mnogo slabše odrezale, kot pa rudarji, da si brez dvoma žena prav tako potrebna poboljšanja mezd, kot možje. Najbolj žalostni pa so vajenci, ki sploh niso dobili nobenih draginskih doklad. Pri podjetju je več takih vajencev, ki imajo za seboj že par let učne dobe in prejema nekakšne nagrade. Med njim je nekaj takih, ki nimajo starišev, ti se morajo z nagrado sami vzdrževati. Kaj bo s temi vajenci v tej draginji? — Opazovalci tukajšnjih razmer.

TEZNO PRI MARIBORU

Sestanek kovinarjev. Savez Metalnih Radnikov Jugoslavije je sklical v soboto, 27. t. m. sestanek kovinarskih delavcev iz »Kovine«. Kljub raznim spletkam, katere so raznašali nasprotniki naše svobodne strokovne organizacije, se je zbralo v dvorani gostilne Felčice precejšnje število delavcev. Otvoril je sestanek s. Murko, kot predstavnik organizacije ter naglasil, da je podjetnik pristal na zvišanje draginskih doklad. Poročal je tudi o »parafondu«, v katerem je naložen delavski denar. Omenil je tudi napad nekega nasprotnika, kateri se je pred kratkim časom še čutil »zavednega« delavca, sedaj pa je pristopil k ZZZ, od koder sedaj napada našo podružnico, češ, kaj le bo napravila naša organizacija. Pokazalo pa se je pri zadnjih volitvah obratnih zaupnikov, kdo je predstavnik delavstva, ker so dobile naše svobodne strokovne organizacije večino zaupnikov. Nadalje je še poročal kot delegat krajevnega medstrokovnega odbora s. Zidanšek, ki je povedal, da so naše strokovne organizacije v desletnih bojih dosegle že velike uspehe za delavstvo in pozval navzoče, da naj ostanejo zvesti člani SMRJ. Sestanek je lepo uspel.

Tiskovni sklad

Zagorje: Ob priliki sestanka socialističnih zaupnikov je neimenovani sodrug daroval din 10. Studenci: Na sestanku minulo soboto pa je s. Haberl star. zbral din 42,75 za tiskovni sklad. Iskrena hvala! Posnemajte!

LJUBLJANA

Samostojni demokrati so imeli v Ljubljani konferenco dne 25. t. m., ki sta se je udeležila Večeslav Vilder in Sava Kosanović kot člana vodstva.

Šoferji, avtomobilisti in mehaniki, ki žele biti premeščeni (prekomandirani) k avto-transportnim edinicam ali v mehanične delavnice,

MARIBOR

Majška akademija delavskih kulturnih društev

se bo vršila v soboto, dne 4. maja t. l. s pričetkom ob pol 20. uri v dvorani »Sokolskega doma« (prej »Union«) na Aleksandrovi cesti.

Vstopnice v predprodaji se dobijo v upravi našega lista in v tajništvu KMO ter pri društvenih odborih in zaupnikih.

Opozarjamo na to, da prireditve vse delavce in delavke in jih vabimo, da si pravočasno nabavijo vstopnice.

Lesni delavci zahtevajo povišanje mezd. — Z czirom na krizo v lesni industriji so zadnja leta bili najslabše plačani lesni delavci, ker so se lesni industriji in trgovci izgovarjali, da ne morejo plačevati višjih mezd svojemu delavstvu, češ, da je v njih stroki popoln zastoj, cene pa so silno padle. Sedaj so lesne cene poskočile kar za 100 odstotkov in morda že dolgo ni bilo tako dobre konjunktura, vendar se nikdo od podjetnikov in lesnih trgovcev ne zgahe, da bi z ozirom na nastalo draginjo povišal mezde ubogim lesnim delavcem, ki so gmotno že popolnoma izčrpani. Priprčani smo, da v mnogih krajih lesni delavci še vedno niso deležni sicer skromne minimalne mezd, ki bi jo morali prejemati v smislu tozadevne uredbe, ki jo pa podjetniki ne uvažujejo, temveč brskirajo vsa tozadevna določila, kakor se to dogaja z določili ostale socialne zakonodaje. Seveda so vsemu temu mnogo krivi tudi prizadeti delavci sami, ki se niso oklenili svoje svobodne strokovne organizacije, da bi na ta način uspešno branili svoje pravice. Polagoma pa tudi med lesnim delavstvom prodira zavest, da jim je strokovna organizacija »Zveza lesnih delavcev in sorodnih strok« neobhodno potrebna. Prav bi bilo, da se lesni delavci zdramijo povsod in na ta način potome svoje organizacije začnejo voditi boj za zboljšanje svojega položaja, saj sedaj, ko je nastopila dobra konjunktura v lesni stroki in ko so se cene lesu tako zelo dvignile. Prosto volino seveda delodajalci ne bodo zboljšali mezd svojim delavcem, temveč bodo to storili le, če bo delavstvo s solidarnim nastopom dovolj jako povdarilo svoje zahteve, ki so popolnoma upravičene.

Zakaj vozijo na progi med Mariborom, Ljubljano in Zagrebom samo stari potniški vagoni? Že večkrat smo čitali v najrazličnejših listih kritiko na račun železniške uprave, ki odreja, da vozijo na progi med Mariborom, Ljubljano in Zagrebom potniški vagoni najstarejših vrst, ki bi bili v najboljšem slučaju primerni za kakšne kratke stranske proge ne pa za promet na glavnih progah v Sloveniji, ki vrlu tega vežejo inozemstvo s centrom države. Na te pritožbe železniška direkcija v Ljubljani ne odgovarja. Strokovno železniško osebje pa polasnjuje, da je uporaba starih, nekoč že izranjanih potniških vagonov prišla zopet v uporabo, ker so modernejši vagoni pri nas urejeni vsi na takozvano Božičovo zavoro, ki jih ni mogoče vklopiti v garnituro, v kateri vozijo vagoni z westinghouse zavorami. Ker pa imamo premalo voz z Božičovo zavoro, da bi mogli sestaviti cele garniture potniških vlakov, zato je treba vključiti v promet izključno le stare potniške vozove z westinghouse zavoro.

Donosnost kopališča OUZD v Mariboru. — Iz letnega računskega zaključka OUZD v Ljubljani je razvidno, da so znašali dohodki lastnih kopališč v l. 1939 v Ljubljani in Kranju din 199.926,42, kopališče v Mariboru pa je imelo samo 191.421,08 din dohodkov.

Povišanje prejemkov mestnim uslužbencem. Mestni svet bo te dni sklepal o povišanju prejemkov mestnim uslužbencem. S tem v zvezi je nedeljski »Slovenec« že objavil tudi zneske, ki jih bodo mesečno prejemali najnižje, srednje in najvišje plačani uradniki, pogodbeniki in delavci. Mestna občina bo baje letno izdala 1.200.000 dinarjev za izredne draginske doklade. Ker je »Slovenec« gotovo dobro poučen o številkah, ki jih je že v naprej objavil, je verjetno, da bo mestni svet te draginske doklade odobril in bodo končno tudi mestni delavci odšli vsaj nekoliko lažje izhajali radi neznozne draginje, ki tare vse delavce in nametščence enako. Dovoljujemo pa si skromno pripomniti, da mestna podjetja pri tem nimajo posebnih zaslug, ker so nekateri privatni podjetniki že pred pol leta povišali svojim nametščencem prejemke oziroma jim odobrili draginske doklade.

Vlak je povozil dne 29. aprila na Prager-skem nekega vojaka. Vojak je vstopil v napačen vlak in je spoznal svojo zmoto, ko se je vlak pričel pomikati. Ko se je pognal iz vagona je padel pod kolesa, ki so ga razmesarila.

Uredite končno Jugoslovanski trg, ki nudi v današnjem stanju zelo žalostno sliko. Cerkev je tako daleč gotova, da bi se vsa tista navlaka, ki leži tam okrog, lahko odstranila, na dokončanje vzhodja se potem lahko čaka. Ta trg leži zdaj že četrto leto uničen in brez koristi, nič kaj vabljiv pogled za domačine in tujece.

SLIKE ZA LEGITIMACIJE izvrši takoj FOTO JAPELJ, gosposka 18-1.

naj takoj zahtevajo potrebne tiskovine pri Šoferskem društvu »Volan« za dravsko banovino v Ljubljani, Čopova ulica 2. Istotam dobe potrebne tiskovine poklicni šoferji, ki nameravajo nastopiti službo v vojski kot plačani nameščeni šoferji.

Zopet preganjanje delavskega zaupnika

V neki mariborski tovarni je banska uprava razveljavila volitve delavskih zaupnikov iz januarja t. l. in odredila nove volitve. V ponedeljek je predsednik volilnega odbora v tej tovarni nabil razglas, da se bodo vršile volitve 14. majnika. V sredo se je vrnil s potovanja šef tovarne. Še istega dne popoldne je dobil predsednik volilnega odbora, dosedanji delavski zaupnik, odpoved službe, ki konča ravno teden dni pred volitvami, tako da torej seve po mnenju tovarnarja ne bi mogel biti več izvoljen za zaupnika. Ker pa je bil zaupnik že lani izvoljen za zaupnika v istem podjetju, traja njegov mandat do izvolitve novih zaupnikov in je potemtakem njegov odpust nemoogoč, ker zakon o zaščiti delavcev v § 119 izrecno prepoveduje odpuščenje in preganjanje zaupnikov. — Ne glede na to je pa takšno razburjanje delavstva s preganjanjem zaupnikov v sedanjem času ravno v Mariboru najmanj primerno. Ko pa je hotel imenom odpuščenega zaupnika dr. Reisman zadevo mirnim potom urediti, ni bilo šefa nikjer najti. Končno pa se je izkazalo, da je zaupniku odpovedala službo celo tovarna, pri kateri sploh ni bil uslužben, a nek višji uradnik, ki se je že ponovno vmešaval v zaupniške volitve, je zaupniku kar v obraz povedal, da je v ozadju odpusta nova volitev zaupnikov. Mislimo, da je vsak komentat odveč. Nadejamo pa se, da bodo pri podjetju končno poiskali pravega krivca tega preganjanja in zadevo brez nadaljnjega razburjanja pravočasno uredili tako, kakor odgovarja to resnosti današnjega časa.

Mestni občini bi bili zelo hvaležni, če bi enkrat pustila izprati tlakovane mestne ulice. Z navadnim škropljenjem se prah in blato ne odstranjuje z ulic: škropi se samo po sredi ulice, blato pa se nabira ob straneh, dokler ga veter v obliki prašnih vrtncev ne raznosi po vsem mestu. Izpiranja ulic v Mariboru sploh ne poznamo, dasi je nujno potrebno; en samkrat je nekdo tvegati tak poskus s Sodno ulico, ki je bila potem par let najčistejša ulica v mestu; danes je radi razkopavanja spet vsa blatna. Ko sem bil zadnjič v Ljubljani, sem se mogel prepričati, da tam tlakovane ulice prav pridno izpirajo in ne puste, da bi bile reže med kockami do vrha napolnjene z blatom. Torej prosimo, to ne bi stalo mnogo, dajte delavcem štrčalike v roke, to je tudi zahteva higijene.

Lastnik tvrdke »Weka« Karel Wesiak je, kakor smo svojčas poročali, kupil na dražbi kavarno »Astoria«. Dražba pa je razveljavljena, ker prometna komisija kupcu ni odobrila prenosa lastnine.

Nek Adoli Hitler je bil te dni pred tukajšnjim okrožnim sodiščem obsojen na 7 dni zapore, pogojno za dobo 2 let, ker je dvignil pri kamniški občini na ime nekega drugega posestnika živinski potni list.

Narodno gledališče. Ponedeljek 29. aprila: zaprto. Torek 30. aprila ob 20. uri: »Izdaja pri Novari«. Premiera. Red C. Sreda 1. maja: zaprto. Četrtek 2. maja ob 15. uri: »Cigan baron«. Znižane cene. Zadnjikrat. Ob 20. uri: Kovarstvo in ljubezen. Znižane cene. Zadnjik.

LEPE BIRMANKE SLIKE, nizke cene. FOTO JAPELJ, Gosposka 18-1.

STUDENCI PRI MARIBORU

Svojo tržnico dobimo. V smislu sklepa zadnje občinske seje bo od 2. maja t. l. vsem kmetovalcem in drugim prodajalcem na razpolago prostor pred studensko cerkvijo. Občinska uprava bo dala na razpolago vse potrebne stojnice in do 15. maja ne bo pobirala nobene tržnine.

PTUJ

Mestni proračun, ki je, kakor smo slišali, sestavljen z vidika skrajne štednje, je dejansko večji od lanskega. Osebnih izdatki so zvišani za din 93.340, od katerega zneska odpade na nove nastavitve din 33.180, ostalo pa za regulacijo prejemkov mestnih uslužbencev, ki bodo prevedeni, na kar že dolgo čakajo. Za 12,5 odst. se zvišajo plače mest. delav. K znižanju postavke dotacije za brezposelne je bilo rečeno, da bodo le-ti zaposleni iz kredita din 500.000, ki je namenjen za zidavo otroškega vrtca. O drugih prepotrebniših napravah našega mesta, kakor kanalizaciji, vodovodu i. dr., o čemer smo že ponovno pisali, ni bilo govora, tudi se nikdo ni dotaknil perečega stanovanjskega vprašanja in ukrepov proti vedno naraščajoči draginji.

TRŽIČ

Slabo stanje ljudske šole. Že g. M. je sam izjavil, da bo prva naloga obč. odbora zgraditev nove šole, a je ostalo vse pri starem. Kako bi bilo možno najbolje rešiti to vprašanje brez obremenitve davkoplačevalcev, bomo spregovorili v eni prihodnji številki. Pri vsem tem moramo povdariti, da je zdravje delavske mladine aksiom bodočnosti slovenskega naroda.

Mučno vprašanje, ki zahteva takojšnje rešitve, je vprašanje občinskega vodovoda. Občani plačujejo za vsako izlivko po din 100 pavšala, pa če imajo vodo na razpolago vedno ali ne. Kapaciteta sedanjega vodovoda je seveda pre-slaba. Ogromen konzument vode je v Tržiču zlasti industrija. Dalje je v prejšnjih letih občina še poskropila ulice po enkrat na dan, na trgu pa celo po dvakrat. Ta sistem pa je občina ukinila radi prevelikih stroškov. Izdala pa je predlog, naj vsak škropi pred lastno hišo. S tem je trošenje vode še večje. Pozimi voda čisto sploh ni, poleti jo ima dovolj le spodnji del mesta, dočim je zgornji del brez nje. Poleg tega so gospodje v novi mestni hiši izvedli montažo z okrog 30 stranišči, izlivkami in kopalnicami, nihče pa ne misli na dvig vodovodne kapacitete. Gospodje se mučijo s tem vprašanjem, sklepajo o graditvi novega vodovoda, radi suhih izlivk odpisujejo mnogim strankam vodarino itd. Možna pa je takojšnja rešitev. V nekem mestu dravske banovine so občinski možje uvedli za vse tiste situirane občane vodovodne števce, ki porabijo večji konzum vode dnevno (tovarne, mesarji, hotelirji, lastniki avtomobilov itd.). Takoj na to so se pokazali uspehi. Lastniki števcev so pričeli skrajno varčevati z vodo; kjer jo je prej manjkalo, jo je bilo na mah dovolj, z uvedbo števcev je občina več prejela na vodarini, kot s pavšalom itd. Mnoga podjetja so navrtala tla v zemljo in pričela uporabljati tudi talno vodo. Enaka rešitev bi bila potrebna tudi v Tržiču, kjer je zgrešen že tudi sistem plačevanja vodarine sam. Večji vodni konzumenti naj bi plačevali tudi večjo vodarino. Edina rešitev za to so pa števci. Kje bi bilo možno dobiti še razna sredstva za fond novega vodovoda, bomo spregovorili ob drugi priliki.

Posebno poglavje je menda naša slavna Cerkevna ulica. Skoro ni letnega časa, da ne bi občani, zlasti pa šolska mladina, gazili ob najhlažšem deževju po blatu in mlakužah čisto do gležnjev. To žalostno stanje cestnišča povzročajo vozniki z neštevilnimi voznjaki lesa, ki so pri tej stvari seveda nedolžni, uvidevati pa bi morala to dejstvo občina. Treba pa je na tej ulici uporabiti gramoz sivobe barve, ki je najodpornjši proti pritisku vozil, preko katerega je treba povleči cementni valjar, sicer bodo nalivi odnašali gramoz. To delo bi lahko prevzeli občinski reveži, ki jim občina plačuje stalne podpore po 100 ali več din. Mnogi nameščenci itak plačujejo kuluk, občani pa imajo bednostni fond, iz katerega bi moral delavski Tržič vsekakor dobiti primerno vsoto.

Viničarske

Banovinski viničarji v Svečini so se skoro vsi udeležili zadnjega predavanja v Zgornji Kungoti o novem viničarskem redu. Le par se jih ni moglo udeležiti tega lepega viničarskega zborovanja, pri katerem se je prvič razlagal novi viničarski red, ki je bil še vsem skoro popolnoma neznan. Naravno, da vsled tega viničarji niso mogli vsega zakona spoznati tekom ene ure, prej pa jim ga tudi nihče ni razložil, čeprav so bili precej časa zapisani v Rozmanovi viničarski organizaciji, katero pa so že vsi davno zapustili, ko so videli, kakšno kislouhu so jim skuhal. Med viničarji je zadnji čas nastalo precejšnje razburjenje, ker se z vodstvom banovinskih vinogradov niso mogli sporazumeti za viničarske pogodbe po novi uredbi. V nedeljo pa je prišel na prošnjo viničarjev v Svečino predsednik naše organizacije Zveze viničarjev, s. Ulbl in so se viničarji potem skupno z upraviteljem g. Pichlerjem lepo pomenili in končno popolnoma sporazumeli, ko so dobili pojasnila o svojih prejemkih, plačilu in drugih dajatvah. Viničarji bodo dobili sedaj poleg zemlje še tudi plačan delavnik po 6 din do 8 din na dan, kolikor pač ima posameznik zemlje, a ostanek do mezd din 10 in za težja dela din 12,50 se poračuni, tako da so pogodbe v skladu z novo viničarsko uredbo. Sedaj po tem sklenjenem sporazumu so tudi viničarji zadovoljni in se bodo lažje in z veseljem posvetili svojemu delu. K temu službenemu sporazumevanju je prišel zraven tudi g. Škerbinek in se hotel tamkaj vmešavati ter žaliti s. Ulbla, ki pa mu je z vso odločnostjo povedal mnenje in je bil na to mir, g. Škerbinek pa je odšel. Viničarji so se tudi sami odločno zavzeli za s. Ulbla, ki je s svojimi bogatimi izkušnjami pri viničarskih komisijah pripomogel, da se je stvar mirno in za obe strani zadovoljivo uredila. — Vsi viničarji so se dali tudi organizirati, ker sedaj vedo, da mora dandanes tudi viničar iskati svojo zaslonbo v skupni slogi in organizaciji in pa, da mora tudi kaj čitati, če hoče braniti svoje pravice. Tudi s. Ulblu se je prijavil kar tam en nov naročnik »Delavske Politike«.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku za naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjič. — Uprava.

Kotiček sodružic

Žena in delavski praznik.

Ženi pripada takorekoč prvo mesto v delavskem socialističnem gibanju, le žal, da se tega ne zaveda ogromna večina žen, pa tudi ne sodrugov.

Mislimo o družini kakorkoli hočemo, temelj današnjega družabnega reda je družina in ako hočemo uspešno delati na spremembi tega reda in ustvariti boljšega, mora biti poleg organizacije družina torišče, če ne izvor tega našega dela.

Možu pripada v družini predvsem skrb za ohranitev družine, ženi pa vzgojno delo, kajti ona je tista, ki ima na skrbi otroke od rojstva, pa dokler dorastejo. Važna za vzgojo otrok je že predšolska doba. Ko pa otrok začne obiskovati šolo, ima mati dolžnost, da otroku pomaga pri učenju, obenem pa, da ga tudi opozarja na razne pojave v življenju in družbi, na socialna vprašanja, s katerimi se otrok seznaja, ne da bi mu nudila šola odgovor na nje.

Razmere v družini nudijo obilo prilike za pravilno oblikovanje otrokovega socialnega čuta in spoznavanje družabnih razmer.

Oče, ki je zaposlen v tovarni, ima malo časa, da se zanima za vzgojo svoje dece, zlasti še, ako je zaposlen v zmen. Tu in tam mora še na zborovanje svoje organizacije, k pevski vaji itd., tako da svojih otrok, razen mogoče ob nedeljah, niti prav ne dobi pred oči.

Mnogo žena z nevoljo gleda na udejstvovanje moža v organizaciji, ker ga ji organizacija odteguje in le prečesto prihaja do sporov in preprirov med možem in ženo radi moževega udejstvovanja v delavskem gibanju.

Otroci so ponavadi priče takih nastopov, med materjo in očetom, kar seveda ne ostane brez vpliva na njihovo duševnost. Otrok nehoti da materi prav. Mogoče bi se rad igral z očetom, pa mu oče izjavi, da mora poč. Otrok se joče in ako sedaj nastopi še mati ter ozmerja očeta, češ, da mu je organizacija več, kot pa lasten otrok, otrok zasovraži organizacijo, ki mu jemlje očeta, četudi jo pozna samo po imenu.

Tako se dogaja v delavskih družinah, katerih oče je član ali pa funkcionar v eni organizaciji ali društvu.

Kaj pa v družini, katere oče je docela okupiran v delavskem gibanju, ki se mora žrtvovati za nebroj organizacij in društev, kot funkcionar in referent, ki mora svoj prosti čas med tednom posvetiti delu v domačem kraju, ob nedeljah in praznikih pa križari po deželi kot govornik po shodih in prireditvah.

Ako žena v taki družini ni vzgojena v socialističnem duhu in ne doume nalog, ki jih nalaga socialistično gibanje njej in možu, ako noče priznati, da sme to gibanje terjati od nje in od moža, da se zanj žrtvujeta in da mora

v tem slučaju žena misliti bolj na skupnost, kot pa na svojo lastno udobnost in prijetnost, nastane v družini neznošno ozračje. Taka žena-mati bo zabičevala svojim otrokom, da naj nikar ne postanejo taki, kot je njihov oče, ki pozablja na nje in dela za socialistično stranko, za organizacijo, za društvo, samo za družino nima časa. Taka žena-mati se boji, da bi ji bilo iztrgašno poslednje, kar ima: njeni otroci. In da bi ne šli po poti svojega očeta, jih vzgaja v očetu nasprotnem, da ne rečemo sovražnem duhu. Zato se ni čuditi, ako najdemo večkrat sinove in hčere znanih sodrugov, borcev za socialistične ideje, da ne rečemo prvakov, katerih otroci brodiijo v čisto drugih vodah, kot oče, ali pa so nezavedni. Oče je žrtvoval samega sebe za socialistično skupnost, pri tem pa je izgubil stike s svojo družino in izgubil takorekoč svojo lastno kri.

To je tragično. Ljudje večkrat tega ne razumejo, pa zato delajo očitke takemu očetu, češ, poglej, kako je vzgojil svoje otroke. Teh par besed ob priliki našega delavskega praznika naj bi opozorilo vse naše sodružice, da posvetijo pažnjo tem vprašanjem, ki so tu samo nakazana in v tem pravcu delujejo tudi med svojimi sotrpinkami. Sodrugi pa naj se že enkrat zavedo, da je vzgoja žene in pritegnitev žene k aktivnemu delu v delavskem gibanju najvažnejše delo. Ako že ni mogoče, da bi pridobil sodrug svojo ženo za aktivno delavko v delavskem gibanju, potem naj jo pridobi vsaj za aktivno pobornico socialističnih idej v krogu svoje družine in storil bo veliko delo. Toda v tem duhu se mora vzgajati žena predno postane mati družine.

Recepti za mlečne jedi

Mleko, sir, maslo in smetana naj ne manjkajo v naši kuhinji, ker vsebujejo vse za človeka potrebne redilne snovi, kakor mast, ogljikove hidrate, beljakovine in vrhutega še vitamina.

Ker sta mleko in mlečni produkti vrhutega cenejši kakor meso, in se iz njih da napraviti mnogo tečnih jedi, naj nobena gospodinja ne zamudi jih staviti na svoj jedilni list. Saj enkrat tedensko naj uvedemo iz zdravstvenih in gospodarskih razlogov en mlečni dan.

Sirov narastek

2 namočeni žemlji, 1/8 litra vročega mleka, 2 rumenjaka, 5 dkg sladkorja, sneg iz 2 jajc, nekaj olupk limone, pol paketa vanilijevega sladkorja, pol kg sira, 2 veliki žlici drobtinice se po vrsti zmešajo in na rahlo pečejo. Še toplo se s sladkorjem potrosi in postavi na mizo.

Sirovi žličniki za juho

8 dkg masla se razstopi in zmeša z 9 dkg moke in 4 decilitrov vročega mleka, dobro razkuhati. Ko se shladi, primešamo 1 rumenjak,

1 celo jajce in 3 velike žlice ribanega trdega sira in 1 noževno konjico pecivnega praška. Žličico se napravijo žličniki in vkuhajo v vrelo juho. Kuha se največ 5 minut.

Zadružništvo

68. redna letna skupščina Hranilnega in posojilnega društva delavcev v Mariboru se je vršila dne 28. aprila ob veliki udeležbi članov v Gambrinovi dvorani. Skupščini je predsedoval predsednik upravnega odbora z. Ingolič Rupert, blagajniško poročilo je podal z. Zieser, poročilo upravnega odbora z. Ternovšek, poročilo nadzornega odbora pa predsednik Brauchard, Peter in tajnik Korošec Franc. Izvseh poročil je bilo razvidno, da je ta zadruga tudi v tem času uspešno poslovala in vključ izrednim razmeram uživala zaupanje vlagateljev. Zadruga ima 1640 članov. Ob zaključku leta so znašala aktiva 4.808.802,68, pasiva pa 4.636.197,91 dinarjev in je torej skupni promet znašal 9.445.000,59 din. Na predlog nadzornega odbora je bil za predsednika ponovno izvoljen z. Ingolič, za odbornika Gradišnik Avgust, za namestnika pa z. Tomažič. Posebni volilni odbor (zz. Lorger, Zagernik in Frangeš) so nato predlagali, da se v nadzorni odbor izvolita zz. Plevanč in Glaser, za namestnika pa Budin, ker je funkcijska doba dolgoletnega predsednika Braucharda Petra in člana nadzorstva Kranerja potekla, in imenovana nista hotela več sprejeti teh funkcij. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. Pred zaključkom je skupščino pozdravil v imenu Zveze gospodarskih zadrug Jugoslavije z. Korošec Blaž iz Ljubljane, ki je žel za svoja izvajanja vsestransko odobravanje.

41. redni občni zbor I. Mariborske delavske pekarne r. z. z. o. z. v Mariboru. V soboto, dne 27. aprila se je vršil v »Delavski pekarni« redni občni zbor zadruge. Predsedoval je načelnik zadruge s. Puhar Matija, ki je podal obširno poročilo, iz katerega je bilo razvidno, kako se bori zadruga v zadnjih letih krize za

svoj nadaljnji obstoj. Zadruga je bila na podlagi starih pravil obremenjena na eni strani z velikimi predpisi davkov, na drugi strani pa radi izplačila visokih deležev in drugih taktijem zadružnikom, kateri so že pred leti izstopili in tako lahko postali samostojni mojstri. Vstopili so pa novi člani, spreminila so se pravila po novem zadružnem zakonu in je bilo iz debate razvidno, da se zadružniki trudijo izboljšati stanje zadruge. Volitve niso prinesle nobene spremembe in je načelnik s. Puhar v zaključni besedi občnega zbora pozval vse člane in nastavlence zadruge, da sodelujejo z vsemi močmi pri delu in pri agitaciji, apeliral pa je tudi na vso javnost, posebno na delavstvo, da konzumira dobre izdelke, kruh in pecivo, ki ga zadruga proizvaja, da tako ohranimo zadrugo, katere dolžnost je in bo regulirati cene našemu vsakdanjemu kruhu.

VABILO

na REDNI OBČNI ZBOR

Stavbene, konzumne in gostilniške zadruge

»Delavski dom«

r. z. z. o. z. v Trbovljah

ki se bo vršil v nedeljo, dne 19. maja 1940 s pričetkom ob 9. uri dopoldne v prostorih »Delavskega doma« v Trbovljah.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelnika.
3. Revizijsko poročilo Zveze.
4. Poročilo računa.
5. Poročilo nadzorstva.
6. Volitev enega člana v načelstvo, štirih članov v nadzorstvo in enega namestnika.
7. Razno.

Na občnem zboru imajo pravico do glasovanja le člani s polno volačnim deležem. Če ne pride ob določen uri zadostno število članov na občni zbor, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi. Vsak član naj prinese s seboj deležno knjigo.

Načelstvo.

Delavski pravni svetovalec

Najemno razmerje in porodniška podpora (Selnica)

Vprašanje: V najemu imam stanovanje in vrtno gredo. Najemodajalec mi ne pusti obdelovanje grede in mi ji prerezal elektr. napeljava, ki vodi v moje stanovanje. — Moja sestra je bila zavarovana pri OUZD v preteklem letu 8 mesecev pa pol in letos od 1. februarja dalje. Sedaj je v bolnišniškem stanju, ker je na porodu. Kake zahtevke imam proti najemodajalcu in ali ima moja sestra pravico na porodniško podporo pri OUZD?

Odgovor: Iz Vaših podatkov sklepamo, da najemno razmerje še obstoja. Ako ste dobili v najem tudi vrtno parcelo, imate vsekakor pravico, jo obdelovati. Tudi vam najemodajalec ne bi smel prerezati žice, in imate glede tega možnost, kazensko postopati proti njemu in zahtevati v civilnem postopanju povrnitev škode, ki jo imate vsled njegovega dejanja. — Vaša sestra ima pravico na porodniško podporo, ker je bila v poslednjem letu, predno je poslednjikrat pristopila k OUZDju, zavarovana pri tem uradu več kot 6 mesecev. Napravi naj vlogo na OUZD in v primeru, da ji OUZD vloge ne bi ugodno rešil, naj napravi pritožbo na Osrednji urad za zavarovanje delavcev.

Dedščina (Celje)

Vprašanje: Leta 1929, mi je umrla mati, ki je zapustila din 8000. Jaz in oče sva že prejela svoja deleža po din 2000, deleža za dva moja brata pa sta se položila na sodišču. Ker je oče že umrl in od bratov ni nobenega glasu, ali smem na sodišču položen del dedščine dvigniti?

Odgovor: Glede zapuščine po Vaši materi se je morala vršiti zapuščinska razprava, če ni svojega premoženja razdelila še za časa življenja. Vašima bratoma je bil zapuščinski del priznan na tej zapuščinski razpravi. Če sedaj smatrate, da brata nista več živa, odnosno imate o njihovi smrti kakšne druge do-

kaze, dajte o tem sodišču predložiti tozadevne listine odnosno predlagati pri sodišču, da se ju proglasi za mrtva, če so za to podani potrebni pogoji. Sele, ko bi sodišče proglasilo Vaša brata za mrtva, bi lahko predlagali, da se o njunem, na sodišču položenem denarju razpiše zapuščinska razprava ter da se ta denar prisodi Vam kot edinemu dediču. Brez navedenega postopka pa tega denarja od sodišča kot eventualni edini dedič ne morete zahtevati.

Prispevki v socialno zavarovanje (Loka)

Vprašanje: Kot kuharica sem bila 9 let zavarovana pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in plačevala prispevke. Ker sedaj nisem več članica OUZD, bi želela svoje prispevke dvigniti. Ali sem k temu upravičena?

Odgovor: Če ste prestali biti članica OUZD, niste upravičeni zahtevati povrnitve vplačanih prispevkov. Sicer je to tudi nemogoče iz namena socialnega zavarovanja, ki temelji na tem, da se riziko zavarovalnih primerov postavi na čim širšo osnovo vseh zaposlenih. — Če bi smel tisti, ki prestane biti član OUZD, zahtevati povrnitev prispevkov, bi bilo vsako zavarovanje, predvsem pa socialno zavarovanje neizvedljivo.

Konzumna zadruga za Ljubljano in okolico

reg. zadr. z o. z.

Sv. Jerneja c. 39-a LJUBLJANA

priporoča svojim članom vedno sveže in prvovrstno blago.

Obleke, površnike, veterne suknjiče

in vsa oblačila za vsako priliko najboljše in najcenejše pri

PRESKER - Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Franc Mauser

česalni salon za dame in gospode v kopališču Okrožnega urada. Trajna ondulacija.

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 20

Priporoča se za napeljava in popravilo elektrike za luč, motor in signalne naprave

Havliček Fran

elektro-tehniško podjetje, tel. samo 34-21

LJUBLJANA

Sv. Petra c. 5

KAROLINA URBAJS

trafika

HRASTNIK

DOMITROVIČ VINKO

gostilna

HRASTNIK

PFEIFER HEDVIKA

šivilja

HRASTNIK

ŠTRAUS FRANC

mesar in prekaževalec

HRASTNIK

LOGAR IVAN

gostilna in mesarija

HRASTNIK

ALOJZ ŠTRAUS

trgovina z mešanim blagom

HRASTNIK

MEJAČ ANTON

trgovina sadja in zelenjave

HRASTNIK

MARIJA KRAŠOVEC

kolesa, radio, sport, šivalni stroji

JESENICE

KRANJ

ŽERJAV VLADISLAV

brivec in frizer.

Vodna ondulacija in barvanje las. Trajno kodranje z 6 mesečno garancijo!

Savski breg 13

KRANJ

LEKARNA

Mr. M. RAUCH

Mestni trg

KRANJ

ALBIN JAZBEC

konjekcijska trgovina

KRANJ

STRNIŠA FRANC

KRANJ

Priporoča se trgovina

M. Punzengruber

Črna podružnica Žerjav

Priporoča se

JERNEJ RUDI

I. parna pekarna

ČRNA

ČREŠNIK IVANA

gostilna, priporoča svoja vina

ČRNA

Zdravilna zelišča prodaste najbolje v podružnici trgovine

ANA ČAMPA

ČRNA

Priporoča se

KOHLENBRAND IVAN

mesarija in gostilna, tujske sobe

ČRNA

Se priporoča

KOVAČ IVAN,

splošno strojno in stavbeno mizarstvo

ČRNA

Priporoča se

GOSTILNA BEVC IVAN,

Zaprice

KAMNIK

Zaloga tu- in inozemskih zdravilnih specialitet

LEKARNA PRI SV. TROJICI

Dr. R. Karba

Kamnik

M. KRAMAR, KAMNIK

zaloga manufakturnega blaga, se priporoča cenjenim odjemalcem

Ivan Gjurlin

brivnica, se priporoča cenjenim strankam
KAMNIK

Autopodjetje „Peregrin“

d. z o. z.

najkomodnejši avtoizlet, tovarni promet.

Cene zmerne.

Kamnik

HVALA ARTUR

trgovina z mešanim blagom, se priporoča cenjenim odjemalcem
KAMNIK

Gustav Slatinšek, Kamnik

mehanična delavnica, trgovina koles, radio-aparator, šivalnih strojev in motorjev, se priporoča cenjenim odjemalcem

Pekarna MURN IVAN v Kamniku

se priporoča cenjenim odjemalcem

M L E K A R N A

Mihelčič Nežka

nudi cenj. gostom dnevno sveže, toplo in mrzlo mleko, poleti kislo mleko in yoghurt, vse vrste sira: Ementalca, Eidamca, Trapist, kisel sir, skuta, čajno in surovo maslo, poleg tega tudi kruh in pecivo.

Glavni trg KAMNIK

Balon Marija

trgovina z mešanim blagom, gostilna, — Nudi cenj. gostom pristna štajerska, dalmatinska in dolenska vina. Mrzla in topla jedila ob vsakem času.

KAMNIK

Urankar Ivan

mehanična delavnica, se priporoča delavcem. Duplica 13, podružnica

KAMNIK-SUTNA

Priznana restavracija

Ivo Kumer

se priporoča cenjenim gostom.

KAMNIK

Cerle Alojzij

čevljar, se priporoča cenj. odjemalcem

KAMNIK

Flerin Franjo

modna trgovina in konfekcija se priporoča cenjenim odjemalcem

Glavni trg KAMNIK

Lorbek Matilda

gostilna, se priporoča cenj. gostom

Graben 12 KAMNIK

Strojno mizarstvo

Mejač Miha

se priporoča cenjenim odjemalcem

Graben 58 KAMNIK

APARNIK STANE

drogerija, priporoča: foto, higijena, kemikalije; dobite tudi vse pripomočke za dom in gospodinjstvo, kakor v vsaki drugi drogeriji

Šutna KAMNIK

M. Kramar

nasl.

Rajh Bogomir

se priporoča. Velika izbira galanterijskega in modnega blaga

Glavni trg KAMNIK

Pekarna »MOŽINA«, Novak Ivanka, se priporoča delavskim odjemalcem

Maistrova ul. KAMNIK

VILKO CERAR,

urar, prodaja dvokoles in radioaparator, se priporoča cenjenim odjemalcem

KAMNIK

BRIVNICA »SRDAR«,

se priporoča cenj. strankam s prvovrstno postrežbo

Maistrova 19 KAMNIK

GOSTILNA POGBREŽNIK POLDA se priporoča cenjenim gostom

Zaprice 7 KAMNIK

GOSTILNA JOSIP BIRK,

priporočam svoja pristna štajerska in dolenska vina ter dober prigrizek

Maistrova 15 KAMNIK

MESARIJA JOŠKO MOŽEK,

se priporoča cenj. odjemalcem. Delavci popust

KAMNIK

GOSTILNA »KENDA«,

priporoča pristna štajerska in dolenska vina, kakor tudi gorka in mrzla jedila

Glavni trg KAMNIK

GOSTILNA ALOJZ PONIKVAR, priporoča se cenj. gostom, katerim nudi prvovrstna vina, gorka in mrzla jedila

Novi trg KAMNIK

Gostilna pri »NEBEŠKEM OČETU«

nudi cenj. gostom pristna štajerska in dalmatinska vina, mrzla in gorka jedila. Priporočata se Albert in Ela Uršič

Maistrova 19 KAMNIK

AVGUST SEVER,

splošno kleparstvo, napeljava vodovodov, se priporoča

Graben 40 KAMNIK

Gostilna ANICA VINDSCHNURER,

se priporoča cenjenim gostom

Graben 8 KAMNIK

FRANC KIMESWENGER,

trgovina železnine, stekla, porcelana in barv, se priporoča cenjenim odjemalcem

KAMNIK

Priporoča se

GOSTILNA GRADIŠEK IVANKA, Graben KAMNIK

Priporoča se

CUZAK JANKO, mesar, KAMNIK

Priporoča se

AMBROŽ NANDE, mesar, KAMNIK

Priporoča se

TAVŽELJ LEOPOLD, pekarna KAMNIK

ALBRECHT KAROL,

trgovina z železnino, steklom, porcelanom in ključavničarstvom, se priporoča

Glavni trg KAMNIK

GOSTILNA »JAGODIC«,

pristna štajerska in dolenska vina, gorka in mrzla jedila, se priporoča

Graben KAMNIK

Priporoča se

GOSTILNA ŽIROVNIK GIZELA, KAMNIK

Delavci in nameščenci! Svinčnike, kvalitetna in poceni nalivna peresa, noteze, šolske potrebščine za deco, knjige, razglednice itd. kupite najugodnejše pri tvrdki **A. Koren; Maribor, Gosposka ulica štev. 9**

JUSTIN GUSTINČIČ

Trgovina:
Maribor, Ulica kneza Kocija 14
Skladišče:
na vogalu Ptujске in Tržaške c.

priporoča svojo specialno mehanično delavnico za popravila koles, gramofonov, otroških vozičkov, šivalnih strojev in vsa v to stroko spadajoča mehanična dela.

Trgovina koles in njih sestav. delov, motornih koles Sachsenwerk (Torpedo) ter otroških vozičkov.

Nakup in prodaja starega železa, kovin, strojev in vsakovrstnih predmetov po najkulantnejših cenah. Prepričajte se!

Ciril Kampl

izdelovatelj sodavode, pokalic, zaloga mineralne vode Radenci in Rogaška Slatina, ter edina zaloga osvežujoče pijače „Sinalco“

Maribor

Kettejeva 1 - Telef. 23-97

Klišeje

eno- in večbarvne

„JUGOGRAFIKA“

LJUBLJANA

Sv. Petra nasip štev. 23

Bližajoči se prazniki zahtevajo lepe, čas pa, v katerem živimo

tudi dobre čevlje

zato

KARO

Obleke

moške in fantovske. Velika izbira, stare nizke cene in znana dobra izdelava. Pridružite se mojim zadovoljnim odjemalcem, ne bo Vam žal.

Jakob Vezjak - Maribor

krojaštvo in konfekcija
VETRINJSKA UL. 17 (zraven Trpina)

Šiviljske in modne potrebščine

rokavice, nogavice, srajce, kravate, čipke, kombineže itd. v modni trgovini,

Anton Paš

Maribor

Slovenska ulica 7

Halo! Halo!

Velika odprodaja manufakturnega blaga radi odselitve. Prodajamo od 10-20% cenejšo od znano nizke in stare cene. Ne zamudite prilike dokler še traja zaloga in pohitite vsi v

Češki magazin, Maribor
pri glavni policiji

Moške srajce z Indeformeks ovratnikom, svilene srajce s kratkimi rokavi, nogavice, kombineže, čedne bluzice najceneje pri

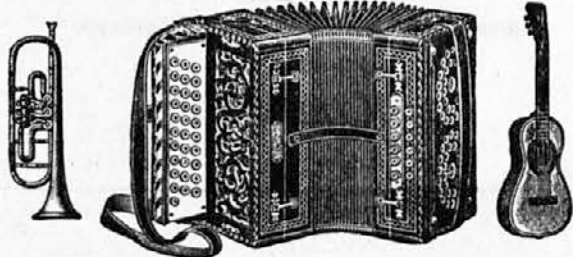
F. Kramaršič

Maribor, Gosposka 13

Prepričajte se in zadovoljni boste

Harmonike in vse druge godbene instrumente

direktno iz tvornice odn. tvorniške zaloge

Melnei & Herold - Maribor Ceniki
brezplačnoCeniki
brezplačno**Perko Edgar**

Delikatese

Špecerija

Čokolada

Bonbone

Maribor, Dvořakova ul. 14

Najcenejše in najboljše
kupiš v usnjarni**VIKTOR KOSI
MARIBOR**

Kralja Petra trg št. 9

Birmanska darila!

Ure, zlatnina, optika

J. Mulavec

Maribor,

Kralja Petra

trg 1

Še dovolj blaga se dobi pri

Trpin-uin to lepo žensko blago po
din 10.— in din 12.—, kakor
tudi raznovrstne svile po**zelo nizkih cenah.**

Oglejte si naše izložbe.

Pivovarna
**JOSIP
TSCHELIGI**

Maribor, Koroška c. 2

Galanterija

drobnarije

parfumerije

pletenine

papir itd.

Drago Rosina

Maribor, Vetrinjska 26

Volno - ročna dela,
damske plašče,
moške obleke - klobuke,
perilo - nogavice,
nudi najugodnejše

„Lama“ d. z o. z.

Maribor, Jurčičeva ul. 4

Velika izbira — prost ogled

Damske plašče,
moške površnike in obleke,
klobuke, perilo,
nogavice
najugodnejše pri

Jakob Lah

Maribor, Glavni trg

OTROSKI VOZICKI

BOGOMIR DIVJAK

MARIBOR, ULICA KNEZA KOCLJA 4

Oglaš v Delavski Politiki imajo popoln uspeh

**Tekstilna industrija
Marko Rosner,**

„Jugosvila“

d. z o. z.,

„Jugotekstil“

d. z o. z.,

Maribor

**Hranilno in posojilno
društvo delavcev
v Mariboru**

regist. zadruga z omeje. zavezo

Poštni čekovni račun št. 13.143 - Telefon 26-35

Uradne ure: Vsak delavnik

od 17. — 19. ure in vsako so-

boto od 16. — 18. ure v društ-

veni pisarni: **Frankopanova****ulica št. 37 (v lastni hiši).**

Hranilne vloge se obrestujejo s 4%
odnosno 5% proti odpovedi.